

”Detta hus

skall
inte bli
någon

Jävla
galleria!”

om bakgrunden till
och motståndet mot flytten av
stadsbiblioteket i Umeå.

Allt åt Alla Umeå är en lokalgrupp i *Förbundet allt åt alla*.

Denna text kommer också att publiceras i en ordentligt nedkortad version i *Staden är vår 2*, Förbundet allt åt allas gemensamma bokprojekt om pågående stadskamper.

Kopimi Kopiera fritt!

Allt åt Alla Umeå
december 2011

webbplats: www.alltatalla.com/umea

mejladress: umea@alltatalla.com

”Detta hus skall inte bli någon jävla galleria!”

Under flera år florerade rykten i Umeå om en flytt av stadsbiblioteket. Umeborna visade genom olika undersökningar sin vilja att behålla biblioteket på sin nuvarande plats, men i avsaknad av konkreta flyttplaner och beslut, saknades också ett organiserat motstånd. När flyttplanerna plötsligt blev konkreta i slutet av december 2010 blossade ett motstånd snabbt upp. I denna text ska turerna som lett fram till flytten beskrivas, orsakerna till motståndet förklaras och en kort sammanfattning av vårens protester ges.

Det var 1985 som stadsbiblioteket i Umeå flyttade till sina nuvarande lokaler. Bara fyra år senare skulle de första fröna sås till 2011 års beslut att stadsbiblioteket återigen skulle flytta. Kajen i Umeå som en gång i tiden varit en plats av handel, liv och rörelse har de, åtminstone senaste 25 åren, övergivits. 1989 lade två socialdemokrater fram en idé som gick under namnet *Staden mellan broarna* vars syfte var att utvidga Umeås centrum till kajen.¹ Någoting skulle byggas, men först nu, 22 år senare, blev det klart vad.

Projektet låg vilande fram till 2001 då kommunen gick in i ett samarbete med den absolut största privata fastighetsägaren i Umeå: Balticgruppen. Samarbetet skulle leda till att Staden mellan broarna utvecklades till en ”attraktiv offentlig miljö tillsammans med kommersiellt bärkraftiga verksamheter”. Det dröjde dock ändå till 2007 innan kommunen började undersöka det alternativ som politikerna nu beslutat att genomföra vid kajen, nämligen ett kulturens hus, som bland annat skulle inrymma ett nytt stadsbibliotek.²

Umeborna var dock kritiska mot en flytt av stadsbiblioteket. Västerbottens-Kuriren genomförde en opinionsundersökning där 34 procent ställde sig mot en flytt och

22 procent för.³ I bibliotekets egna enkätundersökningar, bland deras besökare och anställda, uttrycks ett mycket starkt stöd för att stadsbiblioteket ska vara kvar på sin nuvarande plats. Ett citat från en biblioteksbesökare sammanfattar motståndet mot en flytt väl: ”Detta hus skall inte bli någon jävla galleria”.⁴

Fram till valet 2010 var partierna, åtminstone utåt, osäkra till en eventuell flytt. Moderaterna var enda parti som ställde sig för en flytt. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Rättvisepartiet Socialisterna Enhetslistan (en splittring från Rättvisepartiet som efter valet bytte namn till Arbetarpartiet) var emot. Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet var osäkra. Centerpartiet lade fram ett helt eget förslag om en delning av stadsbiblioteket i två delar: dels de nuvarande lokalerna på Vasaplan och dels ett nytt bibliotek i det nya kulturens hus.⁵ Då debatter före val till stor del är blockbestämda, så blev det ingen debatt om stadsbibliotekets framtid då frågan var blocköverskridande. Med tanke på den laddning frågan hade och processen som skedde efter valet, är det lätt att misstänka att Kristdemokraterna, Folkpartiet och speciellt Socialdemokraterna i den lokala partitoppen internt beslutat att stadsbiblioteket skulle flytta, men sam-

1 Umeå kommun (2011a), s. 27

2 *Ibid.*

3 Hörnfeldt

4 Umeå kommun (2010a), s. 17

5 Jakobsson

tidigt medvetet bestämt sig för att inte öppet ta ställning före valet för att undvika att det skulle bli en valfråga.

Valet 2010 resulterade, som vanligt, i en vänsterseger. Socialdemokraterna fick dock färre röster, vilket resulterade i att de var tvungna att söka stöd hos Vänsterpartiet för att kunna fortsätta styra i Umeå. Kring stadsbiblioteket var det utåt tyst fram till den 21 december då Umeå kommuns Närings- och planeringsutskott sammanträdde och gemensamt lade fram ett förslag till kommunfullmäktige om att bygga ett Kulturmötenas hus som skulle innehålla ett nytt stadsbibliotek och vara klart till årskiftet 2013/2014.⁶ På tre månader

På det samhälleliga planet är en flytt en nedvärdering av biblioteket som institution. Det är en nedvärdering av läsandet och öppna allmänna utrymmen i stadens centrum.

har nu all osäkerhet kring en flytt av stadsbiblioteket försvunnit. Vänsterpartiet fick igenom vissa mindre förändringar i förslaget (att en busslinje dras om för att gå utanför det nya kulturhuset, att ett kvinnohistoriskt museum ska byggas i kulturhuset och ytterligare några mindre ändringar) och ställde sig bakom förslaget. När kommunfullmäktige den 31 januari 2011 röstade igenom förslaget påpekades det av kommunpolitiker själva hur överaskande snabbt detta beslut kunnat tas efter valet.⁷ Alla partier i kommunfullmäktige röstade för förslaget, förutom Arbetarpartiet som röstade emot.⁸

Beslutet gick i korthet ut på att kommunen skulle bilda ett gemensamt bolag tillsammans med Balticgruppen. Bolaget ska bygga och hyra ut huset.⁹ 15 000 m² ska hyras av kommunen för kulturaktiviteter¹⁰ och övriga ytor ska hyras av kommersiella aktörer, varav 1 500 m² ska bestå av mindre kommersiella aktörer och 6 000 m² vigs åt ett hotell.¹¹

En intressant detalj är att det inte ingår i beslutet att

stadsbiblioteket ska flytta. Endast kulturnämnden kan fatta det beslutet. I praktiken innebar dock beslutet den 31 januari en flytt av stadsbiblioteket, då alla partier i kommunfullmäktigedebatten, förutom Centerpartiet, utgick ifrån att beslutet innebar en flytt av stadsbiblioteket.

Stadsbibliotekets behov

Vilka är då skälen till att stadsbiblioteket ska flytta? I de rapporter som finns från stadsbiblioteket är det mycket oklart. Det som sägs är att en ”befintlig byggnad alltid har sina begränsningar om man vill skapa något nytt.”¹² Exakt vad detta ”nytt” är, är väldigt oklart; det tydligaste som nämnts är de olika slags potentiella samarbeten som ska kunna ske i ett stort kulturhus. Det hela konkretiseras knappast i de debattartiklar som skrivits av ansvariga politiker, som svar på ett antal kritiska debattartiklar, där fakta uteblir till förmån för värdeord som exempelvis ”utveckling”.

Varför motsätter sig Umeborna då flytten av stadsbiblioteket? Flera argument finns och vilken tyngd som läggs vid ett visst argument skiljer sig mellan olika personer och mellan organisationer. En utgångspunkt för många är flytten bort från Umeås direkta centrum. Flytten lär i meter bli endast 300–500 meter. För storstadsbor kan denna sträcka tyckas oväsentlig, men i Umeå är den betydande. Vasaplan som

Ett intressant sätt att agera på då politiker, när krav ställs på aktivitetshus, ökade öppettider på vårdcentraler och liknande, brukar hänvisa till att ekonomin inte tillåter det. Här visas att det handlar mer om vilja än om ekonomi.

stadsbiblioteket ligger vid nu är en knutpunkt för Umeås lokala busstrafik, vilket gör Vasaplan till den plats i Umeå centrum där flest människor rör sig. Beräkningar som gjorts för 20 år sedan visade att 20 000 passerade Vasaplan varje dag.¹³ Idag lär siffran vara fördubblad. Detta ska

6 Umeå kommun (2010b), s. 22–27

7 ”Trots att det bara gått fyra månader efter valrörelsen, så har vi nu lyckats ena oss, kring en bra väg framåt.” Anders Ågren. Ljudinspelning från kommunfullmäktigemöte, 31 januari 2011.

8 Umeå kommun (2011b), voteringslista 1

9 Umeå kommun (2011b), s. 23

10 Umeå kommun: Avtal klart för Kulturväven

11 Umeå kommun (2011c), s. 10

12 Umeå kommun (2009), s. 8

13 Åkerlind

jämföras med kajenområdet, där Staden mellan broarna ska ligga, vilket gissningsvis har omkring tusen personer som passerar dagligen. Vasaplan är alltså den perfekta platsen för att locka till sig Umebor som har vägarna förbi centrum. ”Slinka-in-faktorn”, som det uttrycks i en rapport,¹⁴ är väldigt hög. Vid en flytt ner till kajen blir ett biblioteksbesök något mer planerat och mindre spontant. En flytt lär alltså innebära mindre besök och utlån för stadsbiblioteket.

Detta är ett tvädelat argument. För det första på ett samhälleligt plan och för det andra på ett personligt plan. På det samhälleliga planet är en flytt en nedvärdering av biblioteket som institution. Det är en nedvärdering av läsandet och öppna allmänna utrymmen i stadens centrum. På ett personligt plan handlar det om att människor ser att de själva inte kommer kunna besöka biblioteket i samma utsträckning som de kan nu. Om det är fem minuter innan bussen går, hinner du in och låna en bok eller läsa en tidning. Det kommer du inte hinna vid en flytt. I grunden är det alltså en fråga om vilken slags stad människor vill ha.

Den ekonomiska biten har också varit svår för politikerna att ge svar på. Varmhyran i stadsbibliotekets nuvarande lokaler är på 10 miljoner kronor och varmhyran i det nya kulturhuset lär bli runt 20 miljoner. Med en total budget för stadsbiblioteket på 26 miljoner så är det uppenbart att det ekonomiskt inte kommer gå ihop. I en rapport från stadsbiblioteket efterfrågas en ekonomisk kalkyl av hur en flytt skulle påverka stadsbibliotekets verksamhet.¹⁵ Politikerna såg det dock inte som nödvändigt att genomföra någon sådan kalkyl då beslutet nu är fattat, men ingen kalkyl ännu gjord. Ett intressant sätt att agera på då politiker, när krav ställs på aktivitetshus, ökade öppettider på vårdcentraler och liknande, brukar hänvisa till att ekonomin inte tillåter det. Här visas att det handlar mer om vilja än om ekonomi.

Övergripande analys

Utifrån stadsbibliotekets egna behov så verkar det alltså inte motiverat med en flytt. Så hur kommer det sig då att stadsbiblioteket trots allt ska flytta?

Vissa politiker har drivit frågan om ett nytt, framtidens

stadsbiblioteket i Umeå hårt. De har en vision som de tror ska kunna låta biblioteket utvecklas. Visioner finns det dock många av och varför är det just denna vision, i motsättning till visionen om en utveckling av stadsbiblioteket på dess nuvarande plats, som ska förverkligas? För att se det måste vi titta på vilka intressen som finns och förstå den mer genomgripande förändringen som hela Umeå genomgår.

Innan Umeå kommun 2007 börjar undersöka möjligheten att flytta stadsbiblioteket, föreslås en flytt av stadsbiblioteket från annat håll:

Felet med gatan [Rådhusplanen, Umeås centrala gata där stadsbiblioteket ligger] idag är att där finns för många ”döda” fasader och biblioteksfasaden är det bästa exemplet på det. Lägg därtill det planerade P-huset under esplanaden förverkligas och vi har en paradgata väl lämpad för kommers. Jag har inga problem med att biblioteket ligger där det ligger utan felet är att fasaden längs hela kvarteret mot Rådhusplanen är död. Låt oss därför i samsade ordalag se oss om efter en alternativ etablering för biblioteket.¹⁶

Stadsbiblioteket har ju varit upp till diskussion som en lämplig galleria, om man kunde flytta den verksamheten ner till älvkanten.¹⁷

Jag tror biblioteket skulle kunna ligga någon annanstans, som vore mindre skadligt ur handelsperspektiv.¹⁸

Det första citatet är från Svensk handel och de två sista är uttalanden från den lokala näringslivsorganisationen Umeå C. Stadsbiblioteket är alltså i vägen för handeln. Det ligger på den ur kommersiellt hänseende mest attraktiva platsen i hela Umeå, en plats som skulle vara perfekt för en ny galleria. Att bygga en galleria vid älven kommer självfallet inte på fråga; det är ju inget folk där!

Samtidigt som näringslivet trycker på för en flytt av stadsbiblioteket börjar politikerna i Umeå bli desperata i deras försök att skapa något vid kajen. Staden mellan

14 Umeå kommun (2010a), s. 17

15 Umeå kommun (2011a), s. 23

16 Sandemo

17 Lindström

18 Youtube: Bibbloflytt

förstås genom kulturgeografen David Harveys artikel *From managerialism to entrepreneurialism: The transformation in urban governance in late capitalism*. Harveys huvudpoäng är att politikernas stadsplanering går från att främst se till de lokala invånarnas direkta behov, som politikerna under 60- och 70-talen genom olika former

Utifrån detta större sammanhang kan vi se att flytten av stadsbiblioteket främst handlar om att frigöra utrymme i Umeås centrum för handeln och samtidigt skapa ett varumärke för Umeå som en kulturstad.

av lokal, social kamp från invånarnas sida tvingades anpassa sig till, till att satsa på att i konkurrens med andra städer locka till sig investeringar från företag och att öka konsumtionen i den egna staden. För att se hur detta passar in på Umeås utveckling idag måste en mer konkret bild målas upp.

Umeå är idag främst en studentstad. Invånarantalet i Umeå minskar kraftigt under sommaren då många studenter åker till sina gamla hemstäder för att sommarjobba och träffa sina familjer. För många städer är turistnäringen en central del av ekonomin, med det är inte fallet för Umeå. Genom sin satsning på att marknadsföra Umeå som en kulturstad verkar det uppenbart att lokalpolitikerna vill förändra detta. Kulturhuset ska få lite extra status genom att det ritas av den norska arkitektfirman Snøhetta, som tidigare bland annat ritat operahuset i Oslo och det nya biblioteket i Alexandria. Lennart Holmlund, den lokala starke socialdemokraten, menar att huset kommer bli ett vackert ansikte mot älven²⁰, i en debattartikel menar författaren att kajens nuvarande utseende är som att komma hem och direkt se sin diskbank när man öppnar ytterdörren²¹ och i en annan debattartikel jämförs kulturhuset med operahuset i Sydney.²² Samtidigt är det inga småsummor som läggs ut. De 15 000 m² som är öronmärkta för kultur ska betalas av kulturnämnden. Kulturnämnden har idag en budget på 90–95

miljoner. Bara varmhyran som ska betalas av kulturnämnden i det nya kulturhuset kommer gå på 40–45 miljoner. Att satsa stora pengar på kulturhus är ett av typexemplen på strategier Harvey pekar ut för att göra en stad ”innovativ, spännande, kreativ och en säker plats att leva på eller besöka, att leka och konsumera i”²³ och därmed locka till sig fler konsumenter, och i detta fall specifikt turister. Vad gällande kulturhuset i Umeå har de på sätt och vis satt prickerna över i: et i försöket att locka till sig turister då ett nytt, 6 000 m² stort, hotell ska byggas i kulturhuset.

Harvey pekar ut ytterligare en aspekt som passar väl in på kulturhusbygget, nämligen samarbetet mellan det offentliga, kommunen, och det privata, Balticgruppen. Som nämnts ovan har kommunen och Balticgruppen gått samman för att bygga detta kulturhus och kommer sedan att dela på vinsten för hyran via ett gemensamt bolag. Harvey pekar specifikt på att det offentliga för det mesta är den aktör som tar de större riskerna vilket också stämmer väl i detta fall.²⁴ Efter att huset är byggt kommer kommunen vara ansvarig att betala hyra för ”sina” 15 000 m² i 25 år. Även om ingen kommer besöka kulturhuset, och ingen kommer hyra de 7 500 m² kommersiella ytorna, kommer alltså Balticgruppen kunna dämpa förlusten genom att kassera in pengar från kommunen. Lägg därtill att Balticgruppen äger en stor del av marken kring området där kulturhuset ska byggas och kan räkna med kraftigt ökade markvärden när kulturhuset är i drift. Riskerna tar kommunen, vinsterna tar Balticgruppen.

Utifrån detta större sammanhang kan vi se att flytten av stadsbiblioteket främst handlar om att frigöra utrymme i Umeås centrum för handeln och samtidigt skapa ett varumärke för Umeå som en kulturstad. Det är ett steg i en längre process där Umebornas intressen får stå tillbaka för kapitalintresset.

En vår av motstånd

När förslaget från Närings- och planeringsutskottet kom den 21 december 2010, vilket i praktiken innebar en flytt av stadsbiblioteket, började snabbt ett organiserat motstånd ta form. Främst tre organisationer har arbetat

20 SVT: Dyrt för kommunen i nya kulturhuset

21 Sjöstrand

22 Mikaelsson

23 Harvey, s. 9

24 Harvey, s. 7

med frågan och de är Allt åt Alla Umeå (AÅA), Arbetarpartiet och Nätverket stoppa flytten av stadsbiblioteket (Nätverket). I denna text kommer vi främst beskriva AÅA och Nätverkets verksamheter, då det är dessa organisationer vi som författare har störst inblick i.

När förslaget kom började vi inom AÅA snabbt att fundera ut strategier för att motsätta oss en flytt och samla in och gå igenom information om flytten. Vi ville till att börja med informera Umeborna om att stadsbiblioteket skulle flytta, vilket få var medvetna om. En blogg skapades (mer om den strax) och flygblad delades ut där vi informerade om bloggen och flyttplanerna samt gav information om de problem vi menar finns med en flytt.

Till att börja med ville vi visa vilka problem som en flytt av stadsbiblioteket kommer leda till. Det handlar till exempel om att det blir längre avstånd, de ekonomiska aspekterna för stadsbiblioteket, etc; alltså direkta konsekvenser av en flytt. Vad gällande dessa problem såg vi i AÅA ingen poäng i att vi skulle framföra dessa argument i AÅA:s namn.

Vi ville också sätta in flytten av stadsbiblioteket i ett större sammanhang. Vi ville diskutera hur kapitalet omvandlar staden, Balticgruppens allt större inflytande över Umeå och diskutera det allmänna rummet. I denna fråga såg vi en poäng att göra det i AÅA:s namn då detta perspektiv i framtiden skulle kunna länkas samman med många andra större frågor.

Bloggen *umebiblioteket.se* startades upp av AÅA, men har med tiden fått en allt mer fristående roll gentemot gruppen. Bloggen drivs inte i AÅA eller någon annan organisations namn. Syftet med bloggen var att tillhandahålla information, om flyttplanerna, händelser och protester, och samtidigt lägga fram argument mot en flytt. Sidan får ses som väldigt lyckad då den kontinuerligt haft stor mängd besökare (däribland lokal media) och blivit något av ett nav för motståndet.

En debattartikel mot flytten skrevs också utifrån den första strategin där vi fick 13 underskrifter, däribland en bibliotekarie på stadsbiblioteket och idéhistorikern Ronny Ambjörnsson, vilket startade en lång rad av debattartiklar i Västerbottens-Kuriren. Trenden var att politiker ställde sig positiva till en flytt av stadsbiblioteket och byggandet av kulturhuset, medan människor

från kultursektorn ställde sig kritiska till både och. Samtidigt med serien av debattartiklar skrev vi i AÅA insändare och uppmanade människor att skriva insändare vid flygbladsutdelningar och via *umebiblioteket.se* vilket resulterade i en våg av insändare in till tidningar från människor som ville ha stadsbiblioteket kvar på sin nuvarande plats. Tyvärr valde tidningarna att inte plocka in alla insändare då de ansåg att det var för många för att trycka.

Vår ambition att sätta ett fokus på flytten av stadsbiblioteket får ses som väldigt lyckad. Vad vi varit något sämre på är att sätta in frågan i ett större sammanhang. Vi har dock skrivit en debattartikel som publicerades i Västerbottens-Kuriren där vi diskuterade Umebornas minskade inflytande över stadens utveckling med utgångspunkt från stadsbiblioteket²⁵ och under stadskampveckan²⁶ genomförde vi en flygbladsutdelning där vi på ett satiriskt sätt påvisade kopplingen mellan kommunen och Balticgruppen och hur handeln tränger ut alla andra aktiviteter från centrum.

Nätverket stoppa flytten av stadsbiblioteket bildades först i början av april och var från första början en mycket bred samling av människor. Det bestämdes tidigt att det skulle vara ett nätverk, inte av organisationer, utan av individer. I nätverket finns personer från Arbetarpartiet och AÅA, men det domineras inte av dessa grupper. Ungefär lika många kvinnor som män är med, medelåldern ligger kring 40 och ett antal invandrare är med.

Vi bör dock fråga oss hur vi kan uppmärksamma dessa planer i ett långt tidigare skede, och på så vis göra dem politiskt omöjliga innan de når beslutsfattningen.

Det är alltså en väldigt heterogen grupp av människor. Nätverket har inte särskilt många möten, men har en kontinuerlig kommunikation via en mejllista.

Genom Nätverket bestämdes det att en demonstration skulle anordnas, vilken avslutas genom att demonstrationen tågar in på stadsbiblioteket, och att en namnsamling skulle göras. Demonstrationen hölls den 14 maj

25 Johansson

26 Stadskampsveckan anordnas årligen av Förbundet allt åt alla och

har som syfte att sammanfläta de kamper som pågår i städer och skapa embryon för nya kamper. Se: <http://oppenstad.se/>

Att förhindra i praktiken redan fattade politiska beslut från att verkställas är svårt. Ansträngningarna har hittills inte varit tillräckliga.

och samlade 200–300 personer (en bra siffra i Umeå). Vi i AÅA tog tillfället i akt och skapade Sveriges första bokblock (en mängd stora kartongböcker, med titlar från allt mellan Harry Potter och Machiavelli, hade tillverkats och bars fram i demonstrationen. Tidigare har det gjorts i England och Italien i samband med protester mot nedskärningar i utbildningsväsendet). Överlämnandet av namninsamlingen skedde den 23 maj till kulturnämndens ordförande, innan det möte där kulturnämnden senare dock tog det formella beslutet att flytta stadsbiblioteket till det nya kulturhuset.

Under sommaren och hösten har plats beretts för kulturhuset och planerna fortskrider under en extremt pressad tidsplan trots det stora motståndet. Stadsbiblioteket har publicerat en rapport där det framgår att det statliga depåbiblioteket inte kommer att få plats i de nya lokalerna.²⁷ I december ska också kulturhusets tänkta verksamheters lokalbehovsanalyser vara färdiga. Biblioteksfrågan är alltså inte avslutad ännu.

När motståndet mot flytten av stadsbiblioteket nu, till viss del, kan summeras, finns också utrymme

för lärdom. Om biblioteket till slut flyttas vet vi i detta skede inte. Att stoppa planer som redan passerat den politiska beslutsfattningen är utan tvivel svårt, om än inte omöjligt. Vi bör dock fråga oss hur vi kan uppmärksamma sådana planer i ett långt tidigare skede, och på så vis göra dem politiskt omöjliga innan de når beslutsfattningen. Att lägga stor energi i kamper som från början kan tyckas svår vunna är utan tvivel krävande, även om det i vissa fall är ett svårfrånkomligt faktum. Vi har i denna process ställts inför diskussionen om hur motstånd kan fortsätta trappas upp, och vad vi gör när vi känner att vi nått vår maxkapacitet i de strategier vi valt att arbeta med. Det finns ingen självklar formel för hur vi vinner en strid, men vi kan ta med oss lärdomarna om hur besluten planeras, hur de beslutas och hur vi konstruerar strategier som har potential att sluta i seger.

Referenser

Tryckta källor

Harvey, David (1989). From managerialism to Entrepreneurialism: The transformation in Urban Governance in Late Capitalism. *Geografiska annaler: Series B, Human geography*. Vol. 71, No. 1, 3–17.

Hörnfeldt, Karin (2009). Litet stöd för att flytta biblioteket. *Västerbottens-Kuriren*. 6 juni.

<http://www.vk.se/Article.jsp?article=242549>

Jakobsson, Rolf (2010). Svårt beslut för politikerna. *Västerbottens folkblad*. 10 september.

Johansson, David (2011). Koncentration av makt i Umeå. *Västerbottens-Kuriren*. 29 augusti.

<http://www.vk.se/Article.jsp?article=471150>

Lindström, Lena D (2007). Klädkedjan Zara vill till Umeå. *Västerbottens-Kuriren*. 3 januari.

Mikaelsson, Örjan (2011). Kulturhus för Umeås framåtanda. *Västerbottens-Kuriren*. 14 april.

<http://www.vk.se/Article.jsp?article=435881>

Sandemo, Erik (2006). Umeå utvecklas trots bevararna. *Västerbottens-Kuriren*. 12 maj.

Sjöstrand, Anna-Karin (2011). Flytta – och bygg Kulturväven. *Västerbottens-Kuriren*. 6 april.

<http://www.vk.se/Article.jsp?article=433516>

Umeå kommun (2009). Utforska – Upptäcka – Bli inspirerad.

Umeå kommun (2010a). Det ska vara så stort så att alla som vill komma in får plats.

Umeå kommun (2010b). Kommunstyrelsens Närings- och planeringsutskott; Protokoll 2010-12-21.

Umeå kommun (2011a). Ett nytt stadsbibliotek som en del av en kulturväv i området Staden mellan broarna; Lokalbehovsanalys enligt checklista Version 2.0.

Umeå kommun (2011b). Kommunfullmäktige; Protokoll 2011-01-31.

Umeå kommun (2011c). Detaljplan för kvarteret Heimdal.

http://www.umea.se/download/18.5300acc712f8050e59280006891/Planbeskrivning_utst.pdf

Umeå kommun (2011d). Om allt inte ryms.

<http://www.umea.se/download/18.232bb3eb132b9e0c2ca800037573/Om+allt+inte+ryms.pdf>

Åkerlind, Hans (2010). Flytta inte biblioteket till kajen. *Västerbottens-Kuriren*. 6 mars.

<http://www.vk.se/Article.jsp?article=335383>

Internetresurser

SVT: Dyrt för kommunen i nya kulturhuset.

http://svt.se/2.33919/1.2387781/dyrt_for_kommunen_i_nya_kulturhuset

Umeå kommun: Avtal klart för Kulturväven.

http://umea.se/arkiv/toppnyhetsarkiv/toppartiklar/avtal_klart_forkulturvaven.5.513c5cbf12ee281b6ec80002146.html

Youtube: Bibbloflytt.

<http://www.youtube.com/watch?v=clqi8b0RkHU>

Ljudinspelning

Umeå kommun. Kommunfullmäktige 2011-01-31.

<http://www.umea.se/download/18.1798f58212de2c616958000340/2011-01-31%231.mp3>

